

ДОГОВОР ЗА ЗАЕМ ЗА ПОТРЕБЛЕНИЕ

Днес, ...199... г. в гр. ....,
се сключи настоящият договор за заем за потребление между:

.....
представяван от .....
наричан накратко **ЗАЕМОДАТЕЛ**, от една страна,

и

.....
представяван от .....
наричан накратко **ЗАЕМАТЕЛ**.¹

Страните се споразумяха за следното:

I. Предмет на договора

1 1) Заемодателят предава в собственост на **Заемателя:**

....., наричани по-долу за краткост **ЗАЕМАНИТЕ ВЕЩИ**, а **Заемателят** се задължава да върне вещи от същия вид, количество и качество по реда и съгласно условията на настоящия договор.²

2) Заеманите вещи притежават следните качествени характеристики: .....

2.1) Настоящият договор се сключва за срок от....., считано от .....³

2) **Заемателят** се задължава да върне вещи от същия вид, количество и качество в срока по предходната алинея, по реда и съгласно условията на настоящия договор. Заетото ще бъде върнато по следния начин: .....⁴

II. Дължимо възнаграждение

3.1) Дължимото от **Заемателя** възнаграждение представлява лихва в размер на ..... (.....) % дневно, върху стойността на заетите вещи, възлизаща на ....., съгласно споразумението между страните.⁵

2) При предсрочно връщане на заема **Заемателят** не дължи възнаграждение за периода след погасяването.

3) При забава на **Заемателя** за връщане на заетите вещи, освен неустойки и обезщетения, той продължава да дължи възнаграждение в размера съгласно ал.1.

4.1) Дължимото възнаграждение ще бъде изплатено по следния начин и в следните срокове: .....⁶

III. Права и задължения на Заемодателя

5.1) ЗАЕМОДАТЕЛЯТ е длъжен да уведоми **Заемателя** за всички скрити недостатъци на **ЗАЕМАНИТЕ ВЕЩИ**.⁷

2) В изпълнение на това си задължение той декларира пред **Заемателя**, че заеманите вещи притежават следните скрити недостатъци: .....⁸

6.1) Заемодателят е длъжен при поискване от **Заемателя** да издаде разписка за извършените от последния изпълнения на задължения по настоящия договор.

7.1) Заемодателят има право да получи обратно вещи от същия вид, количество и качество като дадените по договора ведно с уговореното възнаграждение по реда и условията на настоящия договор.

IV. Права и задължения на Заемополучателя

8.1) Заемателят е длъжен да върне дължимото по договора ведно с уговореното възнаграждение по реда и съгласно уговорените с договора срокове.

2) Той може да върне предсрочно дължимото по настоящия договор, след като е уведомил за това **Заемодателя** с писмено ..... дневно предизвестие.⁹

9.1) Заемателят е длъжен да изпълни стриктно условията за обезпечаване на заема.¹⁰

V. Обезпечение на заема

10.1) Задълженията на Заемателя по настоящия договор се обезпечават чрез .....¹¹

2) **Заемателят** е длъжен в срок от ..... от сключването на настоящия договор да осигури обезпеченията по предходната алинея.

VI. Неустойки, обезщетения

11.1) Ако Заемателят не изпълни задължението си за връщане на дължимото по настоящия договор, дължи неустойка в размер на .....¹²

12.1) При забава на Заемателя за връщане на дължимото по настоящия договор и последващо реално изпълнение на задължението, той дължи неустойка в размер на ....., за всеки ..... забава.¹³

2) При забава на **Заемателя** при изплащане на дължимото възнаграждение в сроковете по т. 4 той дължи неустойка в размер на ..... % от дължимата сума за всеки просрочен ден.¹⁴

13.1) При неизпълнение на задължението на Заемателя по т. 10, ал. 2 той дължи неустойка в размер на .....¹⁵

14.1) При неизпълнение на задължението по т. 5, ал. 1 от страна на Заемодателя той дължи обезщетение за вредите, нанесени на **Заемателя**, от скритите недостатъци на заетите вещи.

VII. Прекратяване, общи разпоредби

15.1) Настоящият договор може да бъде развален по взаимно съгласие между страните или при неизпълнение на задължението по т. 10, ал. 2 за осигуряване в срок на обезпечение от страна на **Заемателя**.

16.1) Условието на настоящия договор могат да бъдат изменяни при наличие на съгласие на страните, изразено в писмена форма.

17. 1) За неуредените от договора въпроси се прилагат разпоредбите на гражданското законодателство на Република България.

Настоящият договор се състави в два еднообразни екземпляра : по един за всяка от страните.

ЗАЕМОДАТЕЛ: .....

ЗАЕМАТЕЛ: .....

ЗАБЕЛЕЖКИ

С договора за заем за потребление заемателят прехвърля собствеността на определено количество заместими вещи, а Заемополучателят се задължава да върне вещи от същия вид, количество и качество. Правната уредба на договор за заем за потребление се съдържа в ЗЗД, чл. 240 - 241.

Заемът за потребление, уреден в ЗЗД, е неформален, реален и едностранен договор (когато не е уговорена лихва). За сключването и действителността му не е необходимо съгласието на страните да бъде облечено в специална форма. Изискване за писмена форма за действителност е необходимо само по отношение уговорката за дължимата от заемателя лихва. Лихва се дължи само ако това е уговорено писмено. В предложения вариант писмената форма е необходима и препоръчителна за доказване на условията на договора и преодоляването на евентуалните спорове между страните, особено когато се отнася до сериозен имуществен интерес. Това не е форма за действителност на договора. Той може да се сключи и без да е извършен в писмена форма.

Договорът за заем за потребление по ЗЗД е по принцип едностранен, безвъзмезден и реален - задължения по него възникват само за Заемателя, предаването на вещта е елемент от фактическия състав на договора, а не задължение за Заемодателя, произтичащо от договора. Когато страните уговорят, лихва, договорът става двустранен и възмезден.

Договорът за заем за потребление е разпоредителна сделка. С него се прехвърля собствеността на определено количество заместими вещи. Така рискът от случайното погиване на вещта преминава върху Заемополучателя с предаването на заемната вещ, тъй като той става собственик с предаването на вещта.

Би следвало Заемодателят да е собственик на вещите, които дава в заем. Възможно е на основание чл. 78 от ЗС да се отдадат в заем за потребление чужди вещи и ако е уговорено възнаграждение, Заемателят става собственик, ако не знае, че праводателят му не е собственик.

Препоръчително е изпълнението на задължението на Заемателя за връщане да

бъде обезпечено по надлежния начин, със съответните предвидени в закона обезпечения: ипотека на недвижим имот, залог на движима вещь или ценна книга, поръчителство и др.

¹ Страните се определят с техните индивидуализиращи белези. За физическите лица това са, имената и ЕГН; могат да се посочат и паспортните данни. За юридическите лица индивидуализиращи са наименованието, данните от регистрацията в съответния окръжен съд, номерът по БУЛСТАТ, данъчният номер.

Когато страните сключват договора чрез представители, трябва да се посочи основанието за наличието на представителната власт, а така също и индивидуализиращите белези на представителя.

² Описват се подробно заемните вещи по вид, количество, качество, предназначение и стойност.

Необходимостта от посочване качествени характеристики е съществена, тъй като непосочването им означава, че Заемателят дължи вещи от средно качество. Ако вещите отговарят на определени стандарти, посочва се стандартът. Като критерий може да се използва годността за извършване на определени действия и пр.

³ В договора може да не бъде указан срок за връщане. При това положение Заемателят е длъжен да върне заетото в течение на един месец от деня на поканата (чл. 240, ал. 3 от ЗЗД).

⁴ Описва се подробно как и в какви срокове ще бъде върнат заемът.

⁵ Това е един от възможните варианти, когато възнаграждението се определя като процент от стойността на заемната вещь, договорена между страните. Няма пречки възнаграждението да бъде определено като фиксирана сума или като процент от количеството заети вещи (например 1% дневно от заетото количество от 5000 тона цимент).

Възнаграждението може да се уговори като сума пари или количество вещи за срока на договора (давам в заем 5000 т цимент за срок от година срещу 2500 лева възнаграждение).

⁶ Указва се подробно начинът на изплащане на възнаграждението - в брой, по банков път. Посочва се срокът (при сключване на договора, при връщане на дължимото), сроковете, ако изплащането на възнаграждението става на вноски.

⁷ При неспазване на това задължение и претърпени впоследствие вреди от Заемателя поради скрити недостатъци се поражда правото да се търси обезщетение.

⁸ Клаузата е полезна с оглед лесното доказване и защитата на изправния Заемодател.

⁹ Неоспоримо е правото на Заемателя да върне предсрочно заема, тъй като се счита, че договорът се сключва в негов интерес. Заемодателят не може да откаже да приеме. Единствено предсрочното връщане може да се постави под условие за отпращане на предизвестие, особено когато се касае за вещи, чисто съхранение изисква определени условия, подготовка.

¹⁰ Неизпълнението на това задължение застрашава интересите на Заемодателя, затова и в настоящия договор се свързва с неустойка.

¹¹ Различни са възможностите за обезпечаване на задълженията на Заемателя и изборът зависи от волята на страните. Заемът може да се обезпечи с учредяване на ипотека върху недвижим имот на Заемателя или друго лице в полза на Заемодателя, с учредяване на залог върху движими вещи на Заемателя или трето лице, с поръчителство от страна на трето лице.

¹² Неустойката е обезщетение за вреди от неизпълнение или неточно изпълнение, като претърпените вреди не е нужно да бъдат доказвани. Достатъчен е фактът на неизпълнението, за да се породи задължение за неустойка. В чл. 11, ал. 1 на договора е предвидена неустойка за неизпълнение. Ако все пак Заемателят изпълни задължението си за връщане на дължимото, в договора е предвидена и неустойка за забавено изпълнение (чл. 12, ал. 1).

¹³ Неустойката е обезщетение за вреди от неизпълнение или неточно изпълнение, като претърпените вреди не е нужно да бъдат доказвани. Достатъчен е фактът на неизпълнението, за да се породи задължение за неустойка. В чл. 11, ал. 2 на договора е предвидена неустойка за неизпълнение. Ако все пак Заемателят изпълни задължението си за връщане на дължимото, в договора е предвидена и неустойка за забавено изпълнение (чл. 12, ал. 1). Не е възможно да бъдат претендирани едновременно и двете неустойки, защото те са алтернативни, а не кумулативни.

¹⁴ Когато задължението е за парично възнаграждение, неустойката може да бъде само за забавено изпълнение, тъй като поради спецификата на неизпълнението на паричното задължение, то може да бъде само неизпълнение поради забава.

¹⁵ Казаното за неустойката в по-горните справки важи и за този текст. При неизпълнение на задължението по чл. 10, ал. 2, поради сериозната заплаха за интересите на Заемодателя, освен предвидената неустойка, договорът предвижда и възможност за разваляне.